

Allianssin lausunto tulevaisuusvaliokunnalle valtioneuvoston tulevaisuusselonteosta

Silja Uusikangas
nuorten osallisuuden asiantuntija
Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi

Mikä Allianssi?

- Valtakunnallinen nuorisoalan palvelu- ja vaikuttajajärjestö
 - Nuorten ja nuorisoalan edunvalvoja, palveluja koko nuorisoalalle
 - Poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton
- Perustettu vuonna 1992
- Jäsenenä yli 140 nuoriso- ja kasvatusalan organisaatiota
 - Lähes kaikki valtakunnalliset nuoriso- ja kasvatusalan valtakunnalliset järjestöt
 - Vuodesta 2019 alkaen jäseniksi voinut hakea myös kunnat ja seurakunnat

Tarvitsemme tulevaisuustakuun

- Hyvinvointivaltion peruspalveluiden turvaaminen vaatii talouskasvua.
- Talouskasvu vaatii hyvinvoivia nuoria.
- Siksi tarvitsemme nuorten koulutukseen, työelämään ja terapiaan pääsemiseen turvaavan **tulevaisuustakuun**, joka
 - täydentää nuorisotakuun ideaa kokonaisvaltaisempaan suuntaan ja
 - on riittävästi resursoitu ja hallituskaudet ylittävä.

Mitä tehdä?

→ Turvataan koulutuksen resurssit yli hallituskausien.

→ Vahvistetaan oppilas- ja opiskelijahuollon resursseja.

→ Toteutetaan terapiatakuu valtakunnallisesti ja täysimääräisesti.

→ Vahvistetaan nuorten monialaista auttamista osana työllisyyspalveluja.

Tuetaan nuorten hyvinvointia

- Vaikka suurin osa suomalaisista nuorista voi hyvin, pahoinvointi kasautuu osalle nuorista.
 - Jopa joka neljäs nuori kärsii mielenterveyden häiriöistä ja työkyvyttömiä nuorten määrä lisääntyy.
 - Koronavuodet, ilmastoahdistus ja Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan nuorille aiheuttama stressi kuormittavat myös niitä nuoria, joilla elämän perusedellytykset ovat kunnossa.
- Jollei kriisitilanteiden syventämään nuorten pahoinvointiin puututa määrätietoisesti, osalla ihmisistä pahoinvointi ja syrjään jääminen määrittävät koko loppuelämää.

Mitä tehdä?

→ Laaditaan suunnitelma ja varataan riittävät resurssit koronarajoitusten nuorille aiheuttamien mielenterveys-, oppimis- ja yhteisöllisyysvajeiden paikkaamiseksi.

→ Sisällytetään nuorivaikutusten arviointi osaksi julkista päätöksentekoa.

→ Johdetaan nuoriin liittyvää politiikkaa keskitetysti ja kokonaisvaltaisesti kokoamalla nuorten hyvinvointiin liittyvät teema eri hallinnonaloilta opetus- ja kulttuuriministeriön alle.

→ Laaditaan nuorten hyvinvoinnille selkeä määritelmä ja tarkoituksenmukaiset mittarit.

Lisätään koulutuksen rahoitusta

- Suomalaisten koulutustaso on suhteellisesti laskenut.
- Suomessa koulutuksen kustannukset oppilasta kohden ovat laskeneet kaikilla koulutusasteilla, vaikka ovatkin Suomessa korkeammat kuin keskimäärin OECD-maissa. Suomessa suunta on kuitenkin laskeva toisin kuin keskimäärin OECD-maissa.
- Nuorten osaamiseroihin vaikuttavat kasvavissa määrin kotitausta, sukupuoli, maantiede ja perheen toimeentulo.

Mitä tehdä?

→ Kohdennetaan takaisin koulutukseen ikäluokkien pienenemisen vuoksi säästyviä valtion rahoitusosuuden määrärahoja.

→ Tavoitellaan kasvatuksen, koulutuksen ja tutkimuksen rahoituksessa vähintään pohjoismaista tasoa seuraavan kymmenen vuoden aikana.

Vahvistetaan nuorten osallisuutta

- Nuoret ovat aliedustettuna päätöksenteossa niin vaikutusmahdollisuuksiensa puolesta kuin äänestäjinä ja päättäjinäkin.
- Nuoria koskevia asioita eivät ole ainoastaan nuorisolakiin tai esimerkiksi koulutukseen liittyvät asiat.
- Mitä haastavampi yhteiskunnallinen tilanne on, sitä heikommin nuoret voivat osallistua.

Mitä tehdä?

→ Valmistellaan ja pilotoidaan pysyvä, oppilaitoksiin kytkettävä rakenne nuorten kuulemiseen ja osallistamiseen.

→ Perustetaan ministeriöihin nuorten asiantuntijoiden kuulemis- ja vaikuttamistoimielimiä.

Edistetään rauhaa

- YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi vuonna 2015 Nuoret, Rauha ja Turvallisuus (2250) -päätöslauselman, jossa valtiot myönsivät, ettei pysyvää rauhaa voi olla ilman nuorten osallisuutta ja tukea.
- Suomi on laatinut kansallisen toimintaohjelman 2250-päätöslauselman toteuttamiseksi ja sitä kautta sitoutunut viemään 2250-päätöslauselmaa käytäntöön.

Mitä tehdä?

→ Pidetään kiinni 2250-päätöslauselman toteuttamisesta.

Riittäviä ilmastotoimia

- Maapallon kantokyvyn säilyttämisessä on kysymys sukupolvien välisestä oikeudenmukaisuudesta.
- Nuoret tuntevat surua ja huolta ympäristökriiseistä. Tulevaisuuden näkymät vaikuttavat nuorten hyvinvointiin ja elämänvalintoihin jo nyt.
- Nyt tehtävien päätösten tulee olla kunnianhimoisia ja reiluja päätöksiä, jotka vahvistavat nuorten tulevaisuususkoa, ja kuulla niitä sukupolvia, joita globaalit ympäristökriisit eniten koskettavat.

Mitä tehdä?

→ Edellytetään eduskuntaa tarkastelemaan ilmastotoimien riittävyyttä ja edistymistä vaalikausittain niin, että tavoite hiilineutraaliudesta 2035 toteutuu.

→ Turvataan nuorten osallistuminen ilmasto- ja ympäristöpoliittiseen päätöksentekoon ja suunnitteluun perustamalla YM:n, MMM:n ja TEM:n alaisuuteen nuorten ilmasto- ja luontoneuvosto.

Toteutetaan tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta

- Mitä useampaan vähemmistöön nuori kuuluu, sitä alttiimpi hän on syrjinnälle.
- Vihapuhe ja maalittaminen kaventavat kansalaisten, kuten tyttöjen, nuorten naisten ja vähemmistöihin kuuluvien turvallisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa yhteiskuntaan.

Mitä tehdä?

- Lainsäädäntöä on tarkasteltava kokonaisuutena, jotta voidaan paremmin tunnistaa ja kitkeä moniperusteista syrjintää.
- Vihapuheeseen tulee puuttua lainsäädännön keinoin.
- Maalittamisen ja vihapuheen kriminalisointia tulee edistää.

Lisätietoa

ilmannuoria.fi

nuorisoala.fi

[Mitä kuuluu nuorille? Tieto- ja ratkaisupaketti nuorten
hyvinvoinnin tilasta.](#)

[Mitä kuuluu nuorille? -webinaarit](#)

**KUKA HOITAA
MEITÄ, KUN OLEMME VANHOJA?**

**ILMAN NUORIA
MEILLÄ EI OLE MITÄÄN.**

 allianssi
Suomen nuorisoalan
kattojärjestö

ilmannuoria.fi

@nuorisoala

Silja Uusikangas
nuorten osallisuuden asiantuntija

silja.uusikangas@nuorisoala.fi
+358 44 787 0880
nuorisoala.fi